

A Jurkovskinak tisztelettel című könyv címlapja

Henryk Jurkowski Szabadkán

A 2015-ös magyar bábképzés megnyitóján Szabadkán (balról): Henryk Jurkowski, Wieslaw Hejno, Balogh Géza

Balogh Géza**SZABADKAI EMLÉKKÖNYV*****JURKOWSKINAK TISZTELETTEL**

Henryk Jurkowskit a földgolyó számos pontján övezte megkülönböztetett tisztelet. Minden országban és bármely földrészben otthonosan tudott mozogni. Szerény volt és természetes. Ezért is lehetett állandó és szívesen látott vendég a világ bábszínházi és gyermekszínházi fesztiváljain, találkozói és konferenciáin. A szabadkai Nemzetközi Gyermekszínházi Fesztiválokban a kezdetektől állandó résztvevője volt. 2009-ben egyszer csak kitalálta, hogy ha már így együtt vagyunk, rendezzünk elméleti konferenciákat is. Természetesen ő lett a rendezvény fővédnöke, irányítója és házigazdája. Egyszer arról beszélt ebéd közben, hogy mennyi nagyszerű gondolat hangzik el ezeken a konferenciákon. Ha nem lennének konferenciák, ezek a gondolatok sohasem fogalmazódnának meg és sohasem hangoznának el. Valami olyasmit tettem hozzá, hogy ehhez azért egy olyan megszállott kezdeményező is kell, amilyen ő. Elhárította az ügyetlen bókot. Ugyan már, ez csak szervezés kérdése. Ő mindössze az alkalmat segítette megteremteni, hogy a felkért résztvevők *kénytelenek legyenek* gondolkodni a bábművészet húsbavágó kérdéseiről.

Ez persze csak az egyik szála volt a Szabadkához fűződő szoros kapcsolatának. A szabadegyetem, a fesztivál és az újjvidéki Színházi Múzeum összefogásával működő könyvkiadó – sok egyéb mellett – Jurkowski hat könyvét jelentette és jelenteti meg 2006-tól a jövő esztendőig (*A 20. századi bábszínház metamorfóza* – 2006, *A bábjáték elmélete I.* – 2007, *Edward Gordon Craig világa* – 2008, *A bábjáték elmélete II.* – 2012, *A báb a kultúrában I.* – 2015, *A báb a kultúrában II.* – 2017). És Jurkowski érdeme az az eddig megjelent hét antológia is, amely az elméleti konferenciák előadásait adja közre két nyelven, angolul és szerbül. A 2016. január 3-án

elhunyt kiváló lengyel tudós tehát ebben az ódon vajdasági városban is tekintélyes életművet hagyott maga után.

Néhány héttel ezelőtt egy szomorú kötettel gazdagodott a szerb nyelvű Jurkowski-irodalom. 2015 májusában konferenciát rendeztek a tiszteletére. Felkértek néhányunkat, hogy köszöntsük őt abból az örömteli alkalmából, hogy itt van közöttünk, hogy kezet szoríthatunk vele. Az ünnepelt természetesen boldog volt és megható. Egyikünk sem tudta, hogy legtöbbünknek ez lesz vele az utolsó találkozása.

Ennek a szép, félig baráti, félig tudományos összefoglalónak a megszólalásait gyűjtötte most össze Zoran Đerić szerkesztő, tapintatosan kiegészítve a köszöntők sorát azokéval, akik valamilyen okból nem lehettek jelen az ünnepségen, de fontos szerepet játszottak Henryk Jurkowski életében. Húszan beszélünk ebben a szerény kiadványban, amely – a súlyos anyagi nehézségek miatt – az idén csak szerbül jelenhetett meg (az angol változat kiadását jövőre tervezik).

Slobodan Marković fesztiváligazgató bevezetője után a megszólalásokat három fejezetre osztotta a szerkesztő. Az elsőben a Jurkowski életművét elemző esszék kaptak helyet (Marek Waszkiel – Lengyelország, Siniša Jelušić – Montenegró, Zoran Đerić – Szerbia, Borisz Goldovszkij – Oroszország, Miroslav Radonjić – Szerbia, Balogh Géza – Magyarország, Vladimir Predmerský – Szlovákia, Livija Kroflin – Horvátország). A másodikban a gyászír hallatán reagáló barátok, ismerősök, kollégák megrendült szavait olvashatjuk (Jacques Trudeau – Kanada, Wiesław Hejno – Lengyelország, Penny Francis – Egyesült Királyság, Olga Glazunova – Oroszország, Ignacio Larios – Mexikó, Yasuko Senda – Japán, Rachel McBean – India, Dadi Pudumjee –

Henryk Jurkowski és
Jacques Trudeau

Olivera Mudrinić,
Mijo Mijušković,
Ignacio Larios és
Henryk Jurkowski

Vladimír Predmerský és
Henryk Jurkowski
a szabadkai konferencián

Ignacio Larios és
Henryk Jurkowski 2015-ben
Fotók: International Festival of Children's Theatres

India, Mijo Mijušković – Montenegró és Edi Majaron – Szlovénia).

A harmadik fejezet Radislav Lazić (Szerbia) 1985-ben Varsóban készített interjút tartalmazza Jurkowskival, amelyben *Az európai bábjáték története* címmel megjelent háromrészes könyvéről beszél. A kötetet rövid életrajzi vázlat és számos fénykép egészíti ki. Van valami szerénytelen teljességre törekvés ebben az összeállításban. Egy hatalmas életmű körvonalai rajzolódnak ki azok számára, akik közel álltak Henryk Jurkowskival, és azoknak is segít eligazodni egy páratlanul gazdag hagyatékban, akik majd csak ezután fognak megismerkedni az életművével.

**Jurkowskinak tisztelettel* (Jurkovskom u čast). Szerkesztette Zoran Đerić. Szabadka, 2016. 142 oldal

SUBOTICA MEMORY BOOK

This book reviews a memorial to the outstanding Polish puppet historian and teacher, Henryk Jurkowski, who passed away on January 3, 2016. The twenty contributors are old friends, admirers and students, all of whom were closely tied to him personally and to his work.

The first part consists of analytical essays on his works, while the second part is a collection of his friends' and colleagues' reminiscences on the occasion of his death. The third section is an interview from 1985, in which Jurkowski discusses his three-volume work on European puppet history.